

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 29P/57/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3825202950
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štefčík
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2025:3825202950.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Petrom Štefčíkom vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti 1/ A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, 2/ D. E. C., nar. XX.XX.XXXX a 3/ F. G. C., nar. XX.XX.XXXX, deti rodičov G. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX a B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., I. XXXX/XX, na návrh navrhovateľov 1/ D. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX a 2/ H. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, oboch zastúpených Advokátska kancelária JUDr. Edit Balážiková s.r.o., so sídlom Partizánske, Jesenského 231/5, IČO: 47 239 948, o zverenie maloletých detí do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Partizánske, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté deti A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, D. E. C., nar. XX.XX.XXXX a F. G. C., nar. XX.XX.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov D. J., nar. XX.XX.XXXX a H. J., nar. XX.XX.XXXX, ktorí sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti, zabezpečovať sústavnú a dôslednú starostlivosť o ich výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin, zastupovať ich a spravovať ich majetok v bežných veciach. V prípade dočasného premiestnenia maloletých detí do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace sú povinní najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletých detí oznámiť súdu ich dočasné premiestnenie s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením.

II. Súd ukladá matke maloletých detí G. C., nar. XX.XX.XXXX, povinnosť prispievať na výživu maloletej A. B. sumou 80 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku s tým, že po dobu trvania náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, je matka povinná výživné platiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

III. Súd ukladá matke maloletých detí G. C., nar. XX.XX.XXXX, povinnosť prispievať na výživu maloletej D. E. sumou 80 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku s tým, že po dobu trvania náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, je matka povinná výživné platiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

IV. Súd ukladá matke maloletých detí G. C., nar. XX.XX.XXXX, povinnosť prispievať na výživu maloletej F. G. sumou 67 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku s tým, že po dobu trvania náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, je matka povinná výživné platiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

V. Súd ukladá otcovi maloletých detí B. C., nar. XX.XX.XXXX povinnosť prispievať na výživu maloletej A. B. sumou 100 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku s tým, že po dobu trvania náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, je otec povinný výživné platiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

VI. Súd ukladá otcovi maloletých detí B. C., nar. XX.XX.XXXX povinnosť prispievať na výživu maloletej D. E. sumou 100 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku s tým, že po dobu trvania náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, je otec povinný výživné platiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

VII. Súd ukladá otcovi maloletých detí B. C., nar. XX.XX.XXXX povinnosť prispievať na výživu maloletej F. G. sumou 100 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku s tým, že po dobu trvania náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, je otec povinný výživné platiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

VIII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ŏ v o d n e n i e :

(1) Tunajší súd začal dňa 19.06.2025 na návrh navrhovateľov – starých rodičov maloletých detí konanie o náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté. Navrhovatelia sa podaným návrhom domáhajú zverenia detí do svojej náhradnej osobnej starostlivosti, ktorú budú vykonávať spoločne, určenia výživného rodičom maloletých detí a rozhodnutia o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov.

(2) Návrh odôvodnili v zásade tým, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky. S deťmi žila v spoločnej domácnosti navrhovateľov, ktorú tri mesiace pred podaním návrhu opustila. Matka má problém s požívaním alkoholu. O deti neprejavuje záujem, na ich výživu neprispieva, nechala ich v starostlivosti navrhovateľov. Navrhovatelia sa na ich výchovu spolupodieľajú od ich narodenia. Otec o deti záujem neprejavuje, výživné neplatí, je vo väzbe. Navrhovatelia sa deťom venujú, zabezpečujú všetky ich potreby. Sú starobní dôchodcovia a navrhovateľka v 1. rade popri tom pracuje v Rakúsku. Deti spolu s navrhovateľom v 2. rade ju tam pravidelne každý druhý víkend navštevujú. O deti sa vedia postarať, na ich výchove im záleží a majú vybudovaný blízky a vrúcny vzťah.

(3) Ako dôkazy v návrhu označili lekársku správu matky zo dňa 14.03.2025, psychiatrické vyšetrenie zo dňa 17.03.2025, rozsudok OS Partizánske sp. zn. 1T/40/2022-151 zo dňa 11.07.2022, potvrdenie o nároku na dôchodkové dávky zo dňa 25.03.2025, potvrdenie o príjmoch zo dňa 26.03.2025, rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 11.04.2025 a lekárske správy navrhovateľov zo dňa 05.05.2025. Okrem toho ako dôkaz označili aj spis tunajšieho súdu sp. zn. 2P/80/2019.

(4) Súd ustanovil maloletým deťom na zastupovanie v tomto konaní kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske a nariadil na prejednanie veci pojednávanie na 27.10.2025. Na pojednávanie predvolal všetkých účastníkov, kolízneho opatrovníka a upovedomil o ňom prokurátora Okresnej prokuratúry Partizánske. Rodičom, kolíznemu opatrovníkovi a prokurátorovi umožnil vyjadriť sa k návrhu na začatie konania.

(5) Všetkým oprávneným subjektom boli návrh i predvolanie na pojednávanie riadne doručené. Rodičia svoje právo nevyužili a k návrhu sa písomne nevyjadrili. Kolízny opatrovník i prokurátor považovali návrh za dôvodný.

(6) Otec ani matka sa na pojednávanie dňa 27.10.2025 neustanovili, ani jeden z nich nežiadal z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania a keďže boli obaja na pojednávanie riadne predvolaní, boli splnené podmienky na prejednanie veci v ich neprítomnosti podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

(7) Súd na pojednávaní vypočul oboch navrhovateľov a v súlade s § 204 CSP vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi. Z dôkazov vykonaných na pojednávaní zistil pre potreby rozhodnutia vo veci nasledujúci skutkový stav:

(8) Z lekárskeho správ na čísle listu spisu (ďalej len „č.l.“) 8 a 9 vyplýva, že matka maloletých detí nadmerne konzumuje alkoholické nápoje, máva prejavy abúzu – je tenzná, dysforická, má tremor končatín, je asthenická až kachektická a nedodržiava liečebný režim. Svoj stav popiera a odmietla pomoc psychiatra.

(9) Z lekárskeho správ na č.l. 16 a 17 vyplýva, že navrhovatelia sú fyzicky a psychicky spôsobilí vykonávať dočasné opatrovníctvo detí.

(10) Z lustrácií na č.l. 24 vyplýva, že matka maloletých detí je rozvedená. Má tri maloleté deti (A. B., D. E. a F. G.). Nie je evidovaná v Sociálnej poisťovni ako zamestnanec, naposledy bola evidovaná do 28.02.2025 u zamestnávateľa GOLD MÓDA s.r.o. Bola evidovaná ako poberateľ dávky v nezamestnanosti vo výške 379,10 €. Otec maloletých detí je rozvedený, má rovnaké tri maloleté deti. Nie je evidovaný v informačnom systéme Sociálnej poisťovne. Bol vo väzbe v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava. Navrhovatelia sú manželia. Navrhovateľka v 1. rade má dva záznamy v odpise z Registra trestov, hľadá sa na ňu ako keby nebola odsúdená. V registri priestupkov záznam nemá. Navrhovateľ v 2. rade nemá žiadny záznam v Registri trestov.

(11) Z odpovedí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 46 a 57 vyplýva, že otec detí bol naposledy evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie v roku 2016. Nie je poberateľom žiadnych štátnych sociálnych dávok a príspevkov. Matka je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 11.04.2025, povinnosti si plní, aktivačnú činnosť nevykonáva. Je poberateľkou prídavku na tri deti spolu vo výške 180 € mesačne.

(12) Zo správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava na č.l. 53 vyplýva, že otec sa v ústave nachádzal od 06.05.2025, bol umiestnený do oddielu so zmierneným režimom. Pracovné podmienky pre neho vytvorené neboli.

(13) Z odpovede Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 58 vyplýva, že otec ani matka nie sú evidovaní ako osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a v tejto súvislosti nepoberajú žiadne dávky.

(14) Zo správy obce H. na č.l. 62 vyplýva, že navrhovatelia bývajú v obecnom nájomnom byte. Obcou sú hodnotení kladne. Obaja sú starobní dôchodcovia, navrhovateľka v 1. rade pracuje v zahraničí. Starajú sa o maloleté, ktoré s nimi bývajú v spoločnej domácnosti. Matka sa v ich domácnosti nezdržiava, o deti nejavi záujem.

(15) Oznámenie zamestnávateľa matky na č.l. 69: matka mávala časté absencie, dôvody neprítomnosti v práci neoznamovala.

(16) Potvrdenia o príjme na č.l. 71 až 74: matka u svojho zamestnávateľa v roku 2024 dosiahla priemerný čistý mesačný príjem 218,55 €, avšak mala 268 dní práceneschopnosti. Za plne odpracovaný mesiac (160 hodín) bola schopná dosiahnuť príjem 615,51 € v čistom (február, marec 2024). V roku 2025 nemala žiadny príjem.

(17) Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 76 s prílohami vyplýva, že maloleté majú spolu dobrý vzájomný vzťah. Sú v starostlivosti navrhovateľov v 1. a v 2. rade – svojich starých rodičov, so starostlivosťou ktorých sú spokojné. Uvedli, že matka požíva často alkoholické nápoje. Pod ich vplyvom sa správala agresívne. Všetky tri maloleté uviedli zhodne, že chcú byť zverené do starostlivosti starých rodičov. Domácnosť starých rodičov je udržiavaná v poriadku. Podľa ich vyjadrenia matka nadmerne požíva alkohol a odmieta liečenie. O deti záujem nejavi, niekoľkokrát sa dostavila v stave opitosti. Deti poslúchajú, pomáhajú s domácimi prácami. Starí rodičia o ne zabezpečujú starostlivosť od februára 2025. Matka na deti nijako neprispieva. Matka poberá dávku v nezamestnanosti 345 € mesačne, náhradné výživné 220 € mesačne a prídavok na dieťa 180 € mesačne. Býva spolu s priateľom v 3-izbovom rodinnom dome, ktorý je v jeho vlastníctve. Deti sú podľa nej od augusta 2025 v starostlivosti starých rodičov. Ona uviedla, že nemá žiadne kontakty ani prístup na Edupage, lebo stratila telefón. Na výživu detí neprispieva, podľa nej preto, lebo jej starí rodičia bránia v stretávaní s nimi. Predtým deti trávil víkendy u starých rodičov a počas týždňa sa o ne starala ona. Priznala, že niekedy na deti kričala. Otec o deti záujem neprejavoval. Matka uviedla, že s návrhom nesúhlasí a chce sa o deti riadne starať, hľadá si zamestnanie, chce, aby sa deti vrátili domov. Ona nemá problém s alkoholom a je ochotná postúpiť odborné vyšetrenie, lieči sa pre úzkostnú poruchu. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody. Podľa obce H. sa o deti starí rodičia riadne starajú, matka sa v domácnosti nezdržiava, o deti záujem nejavi, často ju vidieť v obci pod vplyvom omamných látok, často sedí v pohostinstve, kde konzumuje alkohol a alkohol si kupuje aj v ranných hodinách v potravinách. Zo správy lekárky maloletých detí vyplýva, že nie sú zanedbané, pretože rodina matke vždy vedela pomôcť, aj keď si neplnila svoju úlohu. Naposledy bol u nej s deťmi starý otec, deti boli spokojné, čisté a upravené.

(18) Z listu otca na č.l. 82 vyplýva, že podporuje rozhodnutie navrhovateľov.

(19) Z podstatného obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. PE-2P/80/2019 vyplýva, že ide o konanie o rozvođe manželstva a úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvođe, ktoré sa začalo 18.10.2019. Z rozsudku zo dňa 16.12.2019 č.k. 2P/80/2019-50 vyplýva, že v konaní bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli deti zverené do osobnej starostlivosti a výchovy matky, obaja rodičia majú povinnosť ich zastupovať a spravovať ich majetok a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť sumou po 100 € mesačne na každé z detí, vždy do 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky. Styk otca s deťmi upravený nebol. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.01.2020.

(20) Navrhovateľka v 1. rade na pojednávaní k veci uviedla, že deti sú u nich nie od augusta, ale od februára. Matka vtedy ešte komunikovala. Keď prišla opitá, tak ju nepustili. Oni jej vybavili liečenie, z ktorého odišla. Povedala, že navrhovateľka si má deti nechať. Deti sa jej boja – párkrát prišla opitá. Keď ich stretne, otočí sa im chrbtom. Matka býva u priateľa v rovnakej obci ako navrhovateľa, opakovane sa bili, bola u nich polícia. Ponuku bývať u navrhovateľov matka odmietla. Zmenila si telefón, nepoužíva Edupage, nechodí na rodičovské združenia. F. G. mala minulý školský rok prepadnúť, teraz má samé jednotky a začala chodiť na doučovanie. Maloleté matku nechcú. Matka sa zdržuje v krčme, ak by prišla triezva, môže sa s deťmi stretnúť kedykoľvek. Za deťmi sa nezastaví, neurobí nákup, Edupage ani nemá a všetky peniaze prepíše. O deti sa stará ona s manželom, cez víkendy chodia za ňou do K., kde pracuje. Deti svojho otca za otca nepovažujú, navrhovateľka im dala prečítať jeho list. Jej zdravotný stav nebráni vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť, je plne spôsobilá na právne úkony. Matke v starostlivosti o deti bráni alkohol, nikdy o deti nezabojovala. V súčasnosti nikde nepracuje, stále pije. Zdrojom jej príjmu sú dávka v nezamestnanosti, prídavky na deti a náhradné výživné. V prípade rozhodnutia o náhradnej osobnej starostlivosti sa u nich nič nezmení.

(21) Navrhovateľ v 2. rade na pojednávaní k veci uviedol, že matka na nich používa vulgárny slovník. Oni jej nikdy nezakazovali stretávať sa s deťmi. Matka s nimi bývať odmietla. Párkrát, keď bol u nej, tak bola pod vplyvom alkoholu, deti nemali navarené. Deti sú u nich skoro stále. Vo februári povedal matkin priateľ, že deti u neho nemôžu bývať. On sa vie o maloleté postarať aj sám, často im musel navariť, dať im jesť. Keď mal on auto v servise, matka neposielala deti do školy, lebo bola lenivá prísť ku školskému autobusu. Ani po začatí konania sa matka neprihlásila a o deti neprejavila záujem. On je zdravotne v poriadku, má plnú spôsobilosť na právne úkony, po rozhodnutí súdu žiadnu podstatnú zmenu neplánuje. Vie, čo znamená náhradná osobná starostlivosť.

(22) Pri rozhodovaní súd aplikoval nasledujúce právne predpisy:

(23) Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“) rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

(24) Podľa § 44 ods. 1 ZR náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

(25) Podľa § 44 ods. 3 ZR náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

(26) Podľa § 44 ods. 4 ZR súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

(27) Podľa § 45 ods. 1 ZR ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

(28) Podľa § 45 ods. 2 ZR pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

(29) Podľa § 45 ods. 3 ZR v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

(30) Podľa § 45 ods. 4 ZR osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach

súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

(31) Podľa § 45 ods. 6 ZR rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

(32) Podľa § 45 ods. 7 ZR vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

(33) Podľa § 45 ods. 8 ZR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

(34) Podľa § 46 ods. 1 ZR maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

(35) Podľa § 62 ods. 1 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(36) Podľa § 62 ods. 2 ZR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

(37) Podľa § 62 ods. 3 ZR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

(38) Podľa § 62 ods. 4 ZR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

(39) Podľa § 62 ods. 5 ZR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

(40) Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

(41) Podľa § 75 ods. 2 ZR výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

(42) Podľa § 76 ods. 1 ZR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

(43) Podľa § 77 ods. 1 ZR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

(44) Podľa § 81 ods. 1 ZR ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

(45) Podľa čl. 5 ZR záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom

sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

(46) Súd, aplikujúc citované právne predpisy, po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov – navrhovateľov v 1. a v 2. rade.

(47) Maloleté sú v súčasnosti zverené rozsudkom tunajšieho súdu vo veci sp. zn. PE-2P/80/2019 do osobnej starostlivosti matky. Matka však túto starostlivosť riadne nevykonáva. Z vykonaných dôkazov vyplýva, že má problém s nadmerným požívaním alkoholických nápojov. Všetky tri deti sú už od februára tohto roku v osobnej starostlivosti navrhovateľov – svojich starých rodičov. V ich starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Matka s maloletými deťmi nebýva, ani nevytvorila podmienky, v ktorých by s deťmi bývať mohla. Prejavila len formálny záujem o deti prostredníctvom kolízneho opatrovníka. K návrhu na začatie konania sa ani len nevyjadрила, na pojednávanie neprišla. Z vyjadrení obce H. vyplýva, že matka býva často pod vplyvom alkoholu, o deti sa starajú navrhovatelia a matka o ne skutočný záujem neprejavuje. Osobnú starostlivosť o deti nemôže vykonávať ani ich otec, ktorého osobná sloboda je v súčasnosti obmedzená. Otec starým rodičom listom oznámil, že súhlasí s ich starostlivosťou o deti.

(48) Keďže teda ani jeden z rodičov nevykonáva starostlivosť o deti, je potrebné rozhodnúť o náhradnej starostlivosti o ne. Navrhovatelia v 1. a v 2. rade sú starí rodičia detí. Deti ich poznajú, dlhodobo sú v ich starostlivosti, s ktorou sú spokojné. V ich starostlivosti o deti žiadne zjavné nedostatky zistené neboli. Deti u starých rodičov evidentne prosperujú a starí rodičia riadne nahrádzajú starostlivosť rodičov o deti, hoci o ich starostlivosti doteraz súdom rozhodnuté nebolo. Preto je v záujme detí, aby starostlivosť starých rodičov o ne naďalej pokračovala. Súd ich preto v súlade s § 45 ods. 1 ZR zveril do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti (§ 46 ods. 1 ZR) navrhovateľov. Súd prihliadal aj na vyjadrenia samotných maloletých, ktoré urobili prostredníctvom kolízneho opatrovníka – všetky tri sa zhodli na tom, že chcú byť zverené do starostlivosti starých rodičov.

(49) Súd určil povinnosti navrhovateľov vyplývajúce z ich náhradnej osobnej starostlivosti o deti. Navrhovatelia budú vykonávať starostlivosť o deti obdobne ako rodičia a budú deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. V iných ako bežných veciach rozhodujú naďalej rodičia, v prípade, ak by sa ich rozhodnutie javilo byť v rozpore so záujmami detí, je možné požiadať súd, aby rozhodol. Povinnosti navrhovateľov boli určené v súlade s § 45 ods. 4 ZR.

(50) Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom náhradnou osobnou starostlivosťou nezaniká. Platí len, že výživné majú počas jej trvania, najdlhšie do plnoletosti detí, povinní plniť na účet úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

(51) Súd skúmal pomery matky a zistil, že je v súčasnosti nezamestnaná, evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie, povinnosti uchádzača si plní. V ostatnom zamestnaní vykazovala časté absencie. V súčasnosti býva často pod vplyvom alkoholu. Na deti nijako neprispieva, hoci ich ponechala v starostlivosti navrhovateľov. Jej laxný prístup k svojej povinnosti zabezpečovať potreby maloletých nemôže ísť na ťarchu detí. Súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti preto vychádzal nie zo skutočných príjmov matky, ale z jej potenciálnych príjmov, ktoré je schopná dosiahnuť. Pri ich určení vychádzal súd z potvrdenia jej bývalého zamestnávateľa. Ak odpracovala celý mesiac, bola schopná dosiahnuť mesačnú mzdu vo výške 615,51 € v čistom. Túto sumu súd použil ako základ pre výpočet jej vyživovacej povinnosti. Vyživovaciu povinnosť má matka k trom deťom, z ktorých dve sú na druhom stupni základnej školy a jedno na prvom stupni. Podľa Metodiky pre určenie výživného Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky by v takom prípade malo byť výživné určené ako 13% z čistých príjmov matky na staršie deti a 11% z jej čistých príjmov na najmladšie dieťa. To je 80 € na dve staršie deti a 67 € na najmladšie dieťa. Takúto výšku výživného súd považuje za primeranú objektívnym možnostiam a schopnostiam matky. Hoci výživné nebude postačujúce na úhradu všetkých potrieb detí, pomery matky určenie výživného vo vyššej výške neumožňujú. Na druhej strane má ale výživné prednosť pred akýmkoľvek inými výdavkami matky, vrátane výdavkov na zabezpečenie prísunu alkoholických nápojov. Splatnosť výživného súd určil k polovici mesiaca, pričom výživné sa platí vždy na mesiac vopred. V súlade s § 45 ods. 8 ZR je potrebné platiť ho na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

(52) U otca súd vychádzal z toho, že výživné mu bolo naposledy určené v sume po 100 € mesačne na každé z detí. U otca nebola zistená žiadna závažná zmena pomerov majúca vplyv na jeho vyživovaciu povinnosť. Jeho pomery sa síce zhoršili, keďže má obmedzenú osobnú slobodu, ale skutočnosť, že je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody je zavinená otcom, deti nemôžu na túto skutočnosť doplácať tým, že by sa malo znížiť výživné na ne. Ide v podstate o otcom zavinenú stratu príjmu, na ktorú súd pri rozhodovaní o výživnom neprihliada. Súd teda vychádzal z toho, že je potrebné ponechať výživné na deti v rovnakej výške ako doteraz, s tým, že počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti sa mení platobné miesto pre platenie výživného – je ním Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

(53) Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

(54) Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

(55) Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradit' trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

(56) O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 a § 55 CMP. Keďže bol podaný návrh na rozhodnutie o trovách, keďže nebol zistený žiadny spravodlivý dôvod niektorému z účastníkov priznať nárok na ich náhradu, súd žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na súde, ktorý ho vydal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku. Súd v prípade výkonu rozhodnutia môže odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť, a postará sa o jeho odovzdanie tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.